

TAMMELAN KUNTA
OSAVUOSIKATSAUS
2023Q2
1.1.-30.6.2023

TAMMELA

www.tammela.fi

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ	3
1 KUNNAN TALOUDEN JA TOIMINNAN TOTEUTUMINEN	4
1.1 Talous	4
1.2 Verorahoitus	6
1.3 Valtionosuudet	6
1.4 Maksuvalmius	6
1.5 Toimintaympäristö	6
2 TALOUDEN TOTEUTUMINEN TOIMIALOITTAIN	8
2.1 Kunnanjohtaja	8
2.2 Talous- ja hallintopalvelut	8
2.3 Sivistyspalvelut	11
2.4 Tekniset palvelut	13
3 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN	16

TAMMELA

www.tammela.fi

TIIVISTELMÄ

Talousarvion valmistelussa vuoden 2023 osalta lähdettiin tavoittelemaan 3,1 miljoonan euron vuosikatetta. Vahvalla vuosikatteella varaudutaan meneillään olevan yhtenäiskoulun rahoittamiseen sekä muihin investointeihin. Kunnan investoinnit ovat kasvaneet merkittävästi viime vuosiin verrattuna. Myös talouden suunnittelu muuttui merkittävästi, kun sote-uudistuksen osalta muutoksia tuli niin valtionosuuksiin, tuloverojen ja yhteisöveron jako-osuuksiin.

Tammi-kesäkuun osalta toimintatuotot ylittivät hieman talousarvion ja toimintakulujen osalta pysyttiin koko lailla talousarviossa. Verotuloja kertyi raportointikaudelta 8,0 milj. euroa, joka on 56,6% talousarvioon varastusta. Kulut toteutuivat hieman talousarviota suurempina tammi-kesäkuussa ja loppuvuoden aikana tulee seurata talousarviota tarkasti, jotta pysytään talousarviossa. Kokonaisuutena talousarvio on toteutunut positiivisesti raportointikaudella ja kesäkuun vuosikate oli noin 3,0 milj. euroa.

Maksuvalmius oli kesäkuun lopussa kohtalainen. Huhtikuussa maksettiin viimeinenkin lyhytaikainen laina pois. Maksuvalmiutta tulee merkittävästi rasittamaan uuden koulun rakentaminen. Rakentaminen tullaan rahoittamaan lainarahalla ja tämän hetken korkea korkotaso tuo paineita kunnan taloudelle lähivuosien aikana. Tämä tulee huomioida ensi vuoden talousarviossa ja seuraavien vuosien taloussuunnittelussa.

Tämän vuoden merkittäviä asioita kunnan toiminnassa on uuden yhtenäiskoulun rakentamisen aloittaminen, liikuntahallin valmistuminen, rakentamisen aktivoiminen. Alkuvuodesta aloitettiin uuden kuntastrategian laadinta. Liikuntahalli valmistunee elokuun loppuun mennessä ja Riihivalkama-Porras runkoviemäri syksyn aikana.

Forssan Seudun Hyvinvointikuntayhtymän (FSHKY) osalta epävarmuutta tuo Forssan irtautuminen kuntayhtymästä tämän vuoden loppuun mennessä. Mikäli sairaalan kiinteistön ja muiden kiinteistöjen osalta ei päästä ratkaisuun ennen vuoden loppua, on riskinä että kuntayhtymään jäljellejääviin kuntiin tulee kohdistamaan merkittävää taloudellista rasitetta Forssan irtautuessa kuntayhtymästä. Tämän osalta työtä on jatkettu kesän jälkeen.

Toimintaympäristössä ei ole tapahtunut merkittäviä isoja muutoksia. Väkimäärä on jatkanut vähenemistään ja yritys kentässä ei ole tapahtunut isoja muutoksia. Työttömyys on Tammelassa matala, 6,4% kesäkuun lopussa. Pienenä uhkana on Forssan seudulla tapahtuneet ja tapahtuvat työpaikkojen lakkautukset. Näillä on vaikutusta yhteisellä työssäkäyntialueella kaikkiin alueen kuntiin.

1 KUNNAN TALOUDEN JA TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

1.1 Talous

Tammi-kesäkuun toimintatuotot olivat 2,3 miljoonaa euroa, 67 %:a talousarvion tasaisesta käytöstä (ulkoiset) ja toimintakulut 9,4 miljoonaa euroa, 50,5 %:a talousarvion tasaisesta käytöstä. Verorahoituksen, valtionosuuksien ja rahoitustuottojen jälkeen vuosikatteen muodostui 2,97 miljoonaa euroa. Tuet ja avustukset ylittivät talousarvion tasaiseen käyttöön verrattuna merkittävästi, ollen kesäkuun lopussa noin 530.000 euroa, 119,0 %:a koko vuoden talousarviosta.

Henkilöstökulut olivat 5,8 miljoonaa euroa ylittäen talousarvion tasaisen käytön hieman. Kesäkuussa maksettiin lomarahat, mikä selittää osittain henkilöstökulujen korkeampaa toteumaa.

Verotulojen toteuma tammi-kesäkuulta oli 8,0 milj. euroa, 56,6%:a verrattuna koko vuoden talousarvioon ja valtionosuuksien toteuma oli 2,1 milj. euroa, 48,8 %:a. Muut rahoitustuotot 59,277 euroa koostuu osinkotuotoista ja viivästyskoroista.

Kulujen ja tulojen erotus (vuosikate) muodostui hyväksi, noin 3,0 miljoonaa euroa.

TULOSLASKELMA 1.1. – 30.6.2023

(ulkoinen)

	TP 2022	TA 2023	TOT 2023	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 321 329,94	1 305 590	689 774	52,8 %
Maksutuotot	357 137,19	188 050	171 976	91,5 %
Tuet ja avustukset	646 598,85	447 287	532 210	119,0 %
Muut toimintatuotot	1 389 990,04	1 426 875	867 703	60,8 %
Toimintatuotot yhteensä	4 715 056	3 367 802	2 261 663	67,2 %
Valmistus omaan käyttöön	5 548	35 000	0	0,0 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-10 607 268	-10 946 914	-5 808 739	53,1 %
Palvelujen ostot	-26 697 580	-5 093 612	-2 187 951	43,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 888 395	-1 551 440	-959 303	61,8 %
Avustukset	-679 456	-780 446	-303 002	38,8 %
Muut toimintakulut	-391 417	-278 411	-154 698	55,6 %
Toimintakulut yhteensä	-40 264 115	-18 650 823	-9 413 694	50,5 %
TOIMINTAKATE	-35 543 511	-15 248 021	-7 152 030	46,9 %
Verotulot	26 504 731	14 174 000	8 017 390	56,6 %
Valtionosuudet	14 226 790	4 248 948	2 074 566	48,8 %
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	1 990	4 000	0	0,0 %
Muut rahoitustuotot	59 274	14 000	59 277	423,4 %
Korkokulut	-33 067	-94 817	-22 696	23,9 %
Muut rahoituskulut	-185	0	-267	-100,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	28 013	-76 817	36 315	-47,3 %
VUOSIKATE	5 216 023	3 098 110	2 976 240	96,1 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 464 174	-1 988 455	-848 707	42,7 %
Arvonalentumiset	0	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	2 751 849	1 109 655	2 127 533	191,7 %
Poistoeron lisäys tai vähennys	83 197	79 465	39 732	50,0 %

TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ **2 835 046** **1 189 120** **2 167 265** **182,3 %**

Alla olevassa tuloslaskelmassa on esitetty myös sisäiset erät. Merkittävimmät sisäiset erät ovat teknisen toimen las-
kuttamat siivous-, ruoka- ja muut tekniset palvelut kuten kiinteistönhoito. Tuloissa sisäiset erät ovat myyntituotoissa
sekä muissa toimintatuotoissa ja kulupuolella ne ovat mukana palvelujen ostoissa ja muissa toimintakuluissa.

(ulkoinen / sisäinen)

	TP 2022	TA 2023	TOT 2023	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	4 284 981	3 101 356	1 793 984	57,8 %
Maksutuotot	357 137	188 050	171 976	91,5 %
Tuet ja avustukset	646 599	447 287	532 210	119,0 %
Muut toimintatuotot	2 069 527	2 492 122	1 406 106	56,4 %
Toimintatuotot yhteensä	7 358 244	6 228 815	3 904 276	62,7 %
Valmistus omaan käyttöön	5 548	35 000	0	0,0 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-10 607 268	-10 946 914	-5 808 739	53,1 %
Palvelujen ostot	-28 633 777	-6 876 444	-3 285 289	47,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 915 196	-1 564 374	-966 175	61,8 %
Avustukset	-679 456	-780 446	-303 002	38,8 %
Muut toimintakulut	-1 071 607	-1 343 658	-693 101	51,6 %
Toimintakulut yhteensä	-42 907 303	-21 511 836	-11 056 306	51,4 %
TOIMINTAKATE	-35 543 511	-15 248 021	-7 152 030	46,9 %
Verotulot	26 504 731	14 174 000	8 017 390	56,6 %
Valtionosuudet	14 226 790	4 248 948	2 074 566	48,8 %
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	1 990	4 000	0	0,0 %
Muut rahoitustuotot	80 655	35 381	59 277	167,5 %
Korkokulut	-33 067	-94 817	-22 696	23,9 %
Muut rahoituskulut	-21 565	-21 381	-267	1,2 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	28 013	-76 817	36 315	-47,3 %
VUOSIKATE	5 216 023	3 098 110	2 976 240	96,1 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 464 174	-1 988 455	-848 707	42,7 %
Arvonalentumiset	0	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	2 751 849	1 109 655	2 127 533	191,7 %
Poistoeron lisäys tai vähennys	83 197	79 465	39 732	50,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	2 835 046	1 189 120	2 167 265	182,3 %

1.2 Verorahoitus

Verotulojen toteuma tammi-kesäkuulta oli 8,0 miljoonaa euroa vastaten 57% koko vuoden arviosta. Kiinteistöverot jäivät talousarviosta sekä edellisen vuoden vastaavan ajanjakson toteumasta, mutta kiinteistöverojen tilitykset painottuvat syksyyn ja loppuvuoteen. Edellisvuoden kiinteistöverojen toteuma kesäkuun lopussa oli 97 000 euroa. Yhteisöveroja kertyi tammi-kesäkuulta 0,8 miljoonaa euroa, 57%:a koko vuoden arviosta.

Verot	TP 2022	TA 2023	TOT 2023	Erotus	%
Kunnallisvero	22 441 623	10 890 000	7 088 167	3 801 833	65 %
Kiinteistövero	1 898 773	1 876 000	129 529	1 746 471	7 %
Yhteisövero	2 164 335	1 408 000	799 694	608 306	57 %
Verotulot yhteensä	26 504 731	14 174 000	8 017 390	6 156 610	57 %

1.3 Valtionosuudet

Valtionosuudet toteutuivat raportointijaksolla talousarvion mukaisina.

Valtionosuudet	TP 2022	TA 2023	TOT 2023	Erotus	%
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	11 974 150	4 556 710	2 278 050	2 278 660	50 %
Muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-1 430 406	-1 432 150	-760 344	-671 806	53 %
Verotulomenetysten kompensatio	3 683 046	1 124 388	556 860	567 528	50 %
Valtionosuudet yhteensä	14 226 790	4 248 948	2 074 566	2 174 382	49 %

1.4 Maksuvalmius

Maksuvalmius on pysynyt kohtuullisena raportointikaudella. Huhtikuussa maksettiin 1,0 milj. euron lyhytaikainen laina pois. Kesäkuussa kassaa rasitti mm. lomarahat, mutta maksuvalmius on pysynyt kohtuullisena ja investointeja on maksettu raportointikaudella 1,4 miljoonalla eurolla.

Tulevan yhtenäiskoulun rahoitus tullaan hoitamaan lainarahalla, mutta mikäli tulo-rahoitus antaa myöten, otetaan lainaa vähemmän. Teollisuushallin rakentaminen yrityspuistoon tulee myös lisäämään kunnan lainatarvetta rakennusvaiheessa.

1.5 Toimintaympäristö

Työllisyys

Työllisyysaste on parantunut Tammelassa hieman, työttömyysasteen ollessa kesäkuussa 6,4%, Forssan seudun työttömyys oli kesäkuun lopulla 8,9%. Työttömiä työnhakijoita oli Tammelassa kesäkuun lopussa 174, kun toukokuun lopussa työttömiä oli 150. Työmarkkinatuen kuntaosuutta maksettiin huhtikuussa 14 333 euroa, toukokuussa 16 706 euroa ja kesäkuussa 15 834 euroa.

Avoimia työpaikkoja Tammelassa on nelisenkymmentä. Hyvin edustettuina ovat erityisesti sosiaali- ja terveysala, sivistysala sekä palvelualat.

Forssan seudulle on sattunut teollisuuden työpaikkojen menetyksiä mm. FM-Haus:n konkurssin vaikutukset heijastuivat koko seutuun. Elokuussa Consolis Parman tehtaan sulkeminen tulee vaikuttamaan myös Tammelan työttömyyteen ja aktiiviset muutosturvatoimet ovat tärkeitä.

Työllisyydenhoidon osalta muutoksia on odotettavissa vuoden 2025 alusta alkaen, kun valtion työllisyyspalvelut siirtyvät kuntien vastuulle. Tammelassa valmistellaan työllisyyden yhteistoiminta-aluetta Hämeenlinnan, Hattulan ja Forssan seudun kuntien kanssa. Yhtenä työllisyysuudistuksen seurauksista kunnille siirtyy enemmän työmarkkinamaksuja, jolloin työllisyyden hoitaminen tai hoitamatta jättäminen tulee vaikuttamaan suoraan kunnan talouteen korkeampina työmarkkinatukimaksuina.

Kunnan alueella ennakonpidätyksen alaiset tulot kasvoivat edellisvuoden ensimmäiseen puolivuotiskauteen verrattuna 5%:lla ja ennakonpidätykset 3%:lla.

Väestö

Tammelan asukasluku on ollut kuluneen vuoden ajan laskusuhdanteinen, sen laskettua yli 60 henkilöllä. Osasyys on luonnollinen, sillä Tammelassa asuu runsaasti senioreita. Pientä nousua havaittiin syntyvyysluvuissa kesäkuussa. Maahanmuuttajien määrä on ollut minimaalinen.

Yritykset

Yrityksiä on Tammelassa viimeisimmän tilastokatsauksen mukaan pitkälti yli viisisataa. Uusi elinvoimakoordinaattori on ollut yhteyksissä paikallisiin yrityksiin, jotta madalletaan kynnystä vuoropuhelulle, tehdään kuntaa tutuksi yrittäjille ja yrityksiä tutuksi kunnalle. Toukokuussa järjestettiin yrittäjätilaisuus kunnantalolla.

Yrityskenttää on huomioitu uuden Tammela 2030 -strategia tiimoilta. Strategiassa on mm. asetettu kärkitavoitteeksi tiivis vuoropuhelu alueen yrittäjien kanssa sekä säännöllinen kommunikointi yrittäjien kanssa. Kunta panostaa myös yritysten sijoittumiseen Tammelaan.

2 TALOUDEN TOTEUTUMINEN TOIMIALOITTAIN

2.1 Kunnanjohtaja

Kunnanjohtaja johtaa kuntaa toimialojen kautta ja toimialajohtajat raportoivat kunnanjohtajalle. Kunnanjohtajan suorassa ohjauksessa on HyTe-työ, elinvoimatyö, henkilöstöhallinto, viestintä ja markkinointi ja niiden työntekijät raportoivat suoraan kunnanjohtajalle. Tammi-kesäkuun aikana työstettiin uutta kuntastrategiaa. Markkinoinnissa on vahvasti panostettu eri some-kanaviin ja kuntalaisia, yrityksiä ja sidosryhmiä on laajasti osallistettu markkinoinnissa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä. Sen tavoitteena on lisätä kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä ehkäistä sairauksia ja syrjäytymistä ja vahvistaa osallisuutta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen ja toteutukseen osallistuvat kaikki kunnan eri toimialat. Tammelan kunnassa toimii laaja hyvinvointiryhmä, johon kuuluu eri hallinnonalojen edustajia sekä edustus luottamushenkilöistä, nuorisovaltuustosta, vanhusneuvostosta, poliisista ja seurakunnasta.

Hyvinvointialueen, kuntien sekä muiden toimijoiden väliset yhteistyörakenteet hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen osalta varmistuivat kesällä 2023. Yhdyspintoja on kolmella tasolla; poliittisen päätöksenteon taso, johtamisen foorumit (HYTE- ja turvallisuusfoorumi) sekä yhteisten palvelujen ja ennaltaehkäisytyöryhmät. Lisäksi mahdollisia ovat kaikille avoimet yhteistyöverkostot. Näiden avulla pyritään varmistamaan mm. yhteisen tilannekuvan luominen, yhteiset tavoitteet sekä sujuva tiedonkulku ja vuoropuhelu.

Keväällä 2023 aloitettiin Tammelan kunnan palveluja koskevan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman laatiminen. Tätä varten kartoitettiin asukkaiden kokemuksia syrjinnästä ja palvelujen saavutettavuudesta kunnassa. Lisäksi kunnan nuorisovaltuusto ja vanhusneuvosto sekä seudullinen vammaisneuvosto antoivat näkemyksensä yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja osallisuuden toteutumiseen Tammelassa.

Harrastamisen Tammelan malliin saatiin Etelä-Suomen aluehallintoviraston myöntämää valtionavustusta

40 000€, joka mahdollistaa lasten ja nuorten toiveiden mukaisen harrastustoiminnan järjestämisen kaikilla Tammelan kouluilla. Tammelan kunta sai myös 100 000€ lahjoituksen koulukiusaamisen ja sosiaalisen median kiusaamisen vastaiseen työhön kaikilla Tammelan kouluilla. Lahjoitusta on päätetty käyttää työntekijän palkkaamiseen, someturva -palvelun käyttöönottoon sekä koulutukseen, joka edistää ja vahvistaa koulujen kiusaamisen vastaista toimintakulttuuria.

2.2 Talous- ja hallintopalvelut

Talous- ja hallintopalvelut vastaavat hallinnosta, taloudesta, työllisyydenhoidosta, ICT-palveluista, vanhustyön hankkeesta, kotouttamistyöstä ja asiakaspalvelupisteestä kuntalaisille. Työntekijöiden asemapaikka on kunnantalolla, sen lisäksi Intro-työpajan yhteydessä on kunnan kierrätyskeskus, missä on töissä yksi henkilö.

Hallintopalveluiden osalta on kehitetty sähköistä kokousjärjestelmää. Taloushallinnossa on valmisteltu taloushallinnon järjestelmäkilpailutusta. Tarkoituksena on saada kustannustehokkaampi ja käyttäjäystävällisemmät taloushallinnon prosessit.

TAMMELA

www.tammela.fi

TE25-uudistustyötä jatkettiin raportointikaudella ja työryhmissä käytiin läpi mm. asiakkaan prosessia, järjestettiin markkinavuoropuhelutilaisuus sekä tilaisuus, jossa tulevan työllisyysalueen työnantajaryitykset ja muut työnantajat otettiin mukaan keskusteluun.

Kotouttamisen osalta on selvitetty kielikoulutusmahdollisuuksia Ukrainasta tulleille.

Etsivä Senioritoiminnan hanke

Vuosi aloitettiin etsivällä ja löytävällä vanhustyöllä. Vakiintuneet kotikäynnit toteutettiin säännöllisesti hanketyöntekijän ja vapaaehtoisten toimesta. Vapaaehtoisia on toiminnassa mukana 17. Hankkeelle laadittiin toimintasuunnitelma ja talousarvio, joka on toteutunut suunnitellusti. Ulkoiluystäväkoulutukseen osallistujia ei ilmoittautunut ja se jäi toteutumatta.

Hankkeen näkyvyyttä on parannettu. Yhteydenottoja on tullut huomattavasti enemmän kuin ennen. Tervehdyskirje lähetettiin yli 80 vuotta täyttäneille kuntalaisille. Se aktivoi toivotusti senioreita ottamaan yhteyttä hanketyöntekijään. Yhteydenotto on lähes aina johtanut tapaamiseen, jossa ollaan yksilöllisesti päästy miettimään, millainen toiminta palvelisi parhaiten juuri häntä. Vapaaehtoisille järjestettiin illanvietto kunnan saunamökillä, jossa suunniteltiin yhdessä tulevaa. Hanketyöntekijä on myös rekrytoinut uusia vapaaehtoisia ja yhdistänyt uusia ystäväpareja sekä koordinoinut vapaaehtoisystävien toimintaa. Yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa on lisätty.

Seurakunnan kanssa yhteistyössä järjestetty keväinen leiripäivä kaitalammilla keräsi yli 50 senioria yhteen. Maanantaisin toimivassa Pappilan kahvilassa kävi 20-30 henkeä joka kerta. Tiistain lenkkikerho ja perjantain seniorikerho ovat saaneet useita uusia osallistujia. Kerhoissa käy vaihtelevasti 15-25 osallistujaa. Lenkkikerhon kanssa käytiin retkillä mm. Liesjärven kansallispuistossa ja Salmistonmäen lintutornilla. Vanhustentuki ry:n kanssa yhteistyössä järjestettiin kaikille mahdollisuus lähteä Rauhaniemen kesäteatteriin. Sateinen lauantai iltapäivä sai monen ilmoittautuneen perumaan tulonsa.

70 vuotta täyttäneitä kuntalaisia on tällä hetkellä 1286. Heistä 90 vuotta täyttäneitä 79. Hanke on keskittynyt vähentämään kotona asuvien senioreiden yksinäisyyttä. Palveluasumisen piirissä oleviin toimintaa ei ole vielä laajennettu. Tällä hetkellä hanke koskettaa reilusti yli 100 senioria ja hankkeen olemassaolosta tietää lähes kaikki kuntalaiset.

Talous

Toimintatuotot tammi-kesäkuun osalta toteutuivat 35,5 %:a, tasainen käyttö 50 %. Myyntituotot koostuvat mm. sisäisestä tuotoista, työllistämistukituloista, kuntouttavan tuen korvauksia ja valtion korvauksista mm. pakolaisten kuluihin. Toimintakulujen toteuma tammi-kesäkuulta on 1,5 miljoonaa euroa, ja kulujen osalta ollaan talousarvion tasalla.

Työmarkkinatuen kuntalisän on varattu talousarviossa 250 000 euroa, ja sitä oli kesäkuun loppuun mennessä maksettu noin 100 000 euroa. Työmarkkinatuen kunnan maksuosuus koskee yli 300 päivää työmarkkinatuella olleita. Aktiivisella työllistämällä voidaan vaikuttaa kuntalisän maksujen määrään.

Henkilöstö

Henkilöstöpalveluissa on alkuvuoden aikana jatkettu marraskuussa 2022 alkanutta ME –TAMMELAT kehittämishanketta. Kehitysohjelman tavoitteena on henkilöstön hyvinvoinnin lisääminen kehittämällä esimiestyötä valmentavaksi ja osallistavaksi. Vastuuvalmentajana toimii Valmennustrio Oy. Hanke on edennyt suunnitelman mukaisesti. Johtoryhmän valmennus aloitetaan toukokuussa. Myös yksilöllisiä valmennuksia ja koulutuksia tuetaan.

Koko henkilöstön käyttöön on otettu Eduhousen verkkokoulutuspalvelu. Palvelu tarjoaa laaja-alaisesti sekä live-koulutuksia että koulutustallenteita kaikille kunnan toimialoille. Henkilöstölle on pidetty yksi ja esihenkilöille on kaksi opastusta palvelun käytöstä. Polkupyöräetua on valmisteltu.

Koko kunnan henkilöstökulut ovat kesäkuun lopussa 5.8 miljoonaa euroa, 53.1 %, joten ne ovat hieman enemmän kuin talousarvion tasaisen käytön mukaan laskettuna. Kesäkuussa maksetut lomarahat nostavat osaltaan toteumaa.

TULOSLASKELMA 1.1. – 30.6.2023

(ulkoinen)

Hallinto- ja kehittämisspalvelut	TP 2022	TA 2023	TOT 2023	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	48 487	19 400	36 656	188,9 %
Tuet ja avustukset	139 617	118 287	11 882	10,0 %
Muut toimintatuotot	29 768	1 150	710	61,8 %
Toimintatuotot yhteensä	217 872	138 837	49 248	35,5 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-920 180	-1 350 143	-709 149	52,5 %
Palvelujen ostot	-1 106 119	-1 370 819	-634 784	46,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-37 912	-35 960	-39 773	110,6 %
Avustukset	-226 516	-271 000	-101 619	37,5 %
Muut toimintakulut	-32 229	-13 249	-23 513	177,5 %
Toimintakulut yhteensä	-2 322 956	-3 041 171	-1 508 837	49,6 %
				#JAKO/0!
TOIMINTAKATE	-2 105 085	-2 902 334	-1 459 589	50,3 %
VUOSIKATE	-2 105 085	-2 902 334	-1 459 589	50,3 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 565	-5 928	-2 454	41,4 %
TILIKAUDEN TULOS	-2 110 650	-2 908 262	-1 462 043	50,3 %
Poistoeron lisäys tai vähennys				
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 110 650	-2 908 262	-1 462 043	50,3 %

(sisäinen ja ulkoinen)

Hallinto- ja kehittämisspalvelut	TP 2022	TA 2023	TOT 2023	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	363 793	409 131	231 552	56,6 %
Tuet ja avustukset	139 617	118 287	11 882	10,0 %
Muut toimintatuotot	29 768	1 150	710	61,8 %
Toimintatuotot yhteensä	533 178	528 568	244 145	46,2 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-920 180	-1 350 143	-709 149	52,5 %
Palvelujen ostot	-1 170 998	-1 419 283	-660 326	46,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-38 516	-35 960	-39 783	110,6 %
Avustukset	-226 516	-271 000	-101 619	37,5 %
Muut toimintakulut	-89 869	-71 475	-63 393	88,7 %
Toimintakulut yhteensä	-2 446 079	-3 147 861	-1 574 269	50,0 %
TOIMINTAKATE	-1 912 901	-2 619 293	-1 330 124	50,8 %
VUOSIKATE	-1 912 901	-2 619 293	-1 330 124	50,8 %
Poistot ja arvonalentumiset				

Suunnitelman mukaiset poistot	-5 565	-5 928	-2 454	41,4 %
TILIKAUDEN TULOS	-1 918 466	-2 625 221	-1 332 578	50,8 %
Poistoeron lisäys tai vähennys				
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 918 466	-2 625 221	-1 332 578	50,8 %

2.3 Sivistyspalvelut

Sivistyspalveluissa tammi-kesäkuu on toteutunut pääosin suunnitellun mukaisesti sekä toiminnallisesti että taloudellisesti. Myös loppuvuoden näkymä vastaa pääosin ennakoitua kehitystä, sillä palvelurakenteeseen ei olla tekemässä muutoksia. Kulttuuripalveluissa Tammela 600-juhlavuosi on lisännyt ennakoitun mukaisesti ulkoisia menoja. Tämä tulee näkymään myös loppuvuoden menoissa.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen talousarvio on säilynyt kokonaisuutena arvioidun mukaisena. Tähän on myötävaikuttanut hankkeiden tuomat avustukset. Varhaiskasvatuksessa on 71 työntekijää, joista 7 on palkattu valtionavustushankkeilla. Varhaiskasvatuksen opettajan rekrytoinnissa on nähtävissä selkeä pula kelpoisista varhaiskasvatuksen opettajista ja erityisopettajista. Osa varhaiskasvatuksen lastenhoitajista on ilmaissut halukkuutta koulututtua varhaiskasvatuksen opettajaksi.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot vähenivät keväällä valtakunnallisen asiakasmaksulain muutoksen seurauksena. Kunnassa aloitettiin ns. maksuton varhaiskasvatus elokuun alusta alkaen eli varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja ei peritä tammelalaisilta.

Perusopetus

Perusopetuksessa jakson taloudellinen toteuma vastaa asetettuja tavoitteita. Elokuussa 2023 voimaan tulleet uudet koulukuljetussopimukset aiheuttavat hieman ennakoitua suuremmat menot.

Uuden koulun rakentaminen ja vanhojen tilojen osittainen purkaminen aiheuttavat tilapäisiä lisäyksiä myös koulun käyttömenoihin. Liikuntahallin rakentaminen aiheuttaa sivistyspalveluille lähinnä kertaluonteisia investointimenoja.

Perusopetuksen hankerahoitus on toteutunut hyvin. Hankerahoilla on voitu mm. palkata tilapäistä henkilökuntaa. Tämä luonnollisesti vaikuttaa myös henkilöstömenoihin.

TULOSLASKELMA 1.1. – 30.6.2023

(ulkoinen)

Sivistyspalvelut	TP 2022	TA 2023	TOT 2023	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	222 808	217 546	85 467	39,3 %
Maksutuotot	293 536	118 850	121 739	102,4 %
Tuet ja avustukset	496 990	319 000	520 328	163,1 %
Muut toimintatuotot	87 424	78 545	30 186	38,4 %
Toimintatuotot yhteensä	1 100 758	733 941	757 719	103,2 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-7 343 236	-7 704 705	-4 153 222	53,9 %
Palvelujen ostot	-1 935 146	-2 062 594	-840 756	40,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-329 237	-339 520	-190 845	56,2 %
Avustukset	-237 903	-269 446	-121 383	45,0 %
Muut toimintakulut	-105 286	-109 532	-49 275	45,0 %
Toimintakulut yhteensä	-9 950 807	-10 485 797	-5 355 481	51,1 %

TAMMELA

TOIMINTAKATE	-8 850 049	-9 751 856	-4 597 762	47,1 %
VUOSIKATE	-8 850 049	-9 751 856	-4 597 762	47,1 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 057 090	-147 397	-65 662	44,5 %
TILIKAUDEN TULOS	-9 907 138	-9 899 253	-4 663 424	47,1 %
Poistoeron lisäys tai vähennys	1 497	0	0	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-9 905 642	-9 899 253	-4 663 424	47,1 %

(sisäinen ja ulkoinen)

Sivistyspalvelut	TP 2022	TA 2023	TOT 2023	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	271 698	217 546	85 594	39,3 %
Maksutuotot	293 536	118 850	121 739	102,4 %
Tuet ja avustukset	496 990	319 000	520 328	163,1 %
Muut toimintatuotot	97 796	78 545	36 028	45,9 %
Toimintatuotot yhteensä	1 160 020	733 941	763 688	104,1 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-7 343 236	-7 704 705	-4 153 222	53,9 %
Palvelujen ostot	-3 434 673	-2 988 076	-1 567 538	52,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-334 698	-339 520	-190 911	56,2 %
Avustukset	-237 903	-269 446	-121 383	45,0 %
Muut toimintakulut	-672 740	-1 074 124	-504 682	47,0 %
Toimintakulut yhteensä	-12 023 250	-12 375 871	-6 537 737	52,8 %
TOIMINTAKATE	-10 863 229	-11 641 930	-5 774 048	49,6 %
VUOSIKATE	-10 863 229	-11 641 930	-5 774 048	49,6 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 057 090	-147 397	-65 662	44,5 %
TILIKAUDEN TULOS	-11 920 319	-11 789 327	-5 839 710	49,5 %
Poistoeron lisäys tai vähennys	1 497	0	0	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-11 918 822	-11 789 327	-5 839 710	49,5 %

TAMMELA

www.tammela.fi

2.4 Tekniset palvelut

Uuden yhtenäiskoulun urakkakilpailutus suoritettiin kevään aikana ja urakkasopimukset allekirjoitettiin niin, että rakentamisen valmistelu ja osittainen vanhan osuuden purkutyö voidaan aloittaa jo kesällä. Urakkakilpailutuksesta voitiin todeta, että paikallinen osaamisen oli kilpailukykyistä.

Liikuntahallin rakentaminen on edennyt pääosin asetettujen tavoitteiden ja sovittujen urakkasisältöjen mukaisesti, mutta joidenkin hankinta-alueiden osalta, lähinnä varusteiden, on tiedossa viivettä mutta liikuntahallin käyttöönotto syksyllä 2023 on edelleen nykytiedon pohjalta toteutumassa.

Alkuvuoden aikana esiin noussut vuokrattavan teollisuushallin rakentaminen Kaukjärven teollisuusalueelle on myös edennyt, alustavat suunnitelmat ovat luonnosteltu ja hanketta koskevat päätökset ovat olleet myönteisiä. Tavoitteeksi syksyille asetetaan ennakkosopimus yrittäjän kanssa ja rakentamisen valmistelu, kunhan lopullinen hinta kilpailutuksen kautta saadaan varmistettua.

Rantapuiston suunnittelu on aloitettu ja suunnitelmien on tarkoitus valmistua syksyllä 2023. Samassa yhteydessä laaditaan suunnitelmia kunnanhallituksen päättämän osallistuvan budjetoinnin määrärahasta manttaalin uimarannan parantamisen ja kohentamisen osalta.

Porras-Riihivalkama vesihuoltolinjan rakennustyöt ovat edelleen edenneet suunnitellussa kustannusarviossa sekä aikataulussa, töiden valmistuminen ajoittuu syksyille 2023. Vesihuoltolinjan valmistuminen mahdollistaa Liesjärven jäteveden puhdistamon lakkauttamisen, purkutyön ja korvaavan pumppaamon rakentamisen, tämän kilpailutus toteutetaan kesän 2023 aikana.

Kevään 2023 aikana käsittelyyn palautui myös maanhankinta, Papinketo, joka ollut aiemminkin kunnan yhtenä vaihtoehtona asuintontitarjonnan laajentamiselle. Maanhankintaa on edistetty ja tähän tarvittava lisämääräraha haettu, tavoitteena kauppakirjan allekirjoitus tulevan syksyn 2023 aikana, jotta tähän liittyvä kaavoitustyö voidaan alustaa.

TULOSLASKELMA 1.1. – 30.6.2023

(ulkoinen)

Tekniset palvelut	TP 2022	TA 2023	TOT 2023	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 050 035	1 068 644	567 651	53,1 %
Maksutuotot	63 601	69 200	50 238	72,6 %
Tuet ja avustukset	9 991	10 000	0	0,0 %
Muut toimintatuotot	1 272 798	1 347 180	836 807	62,1 %
Toimintatuotot yhteensä	3 396 426	2 495 024	1 454 696	58,3 %
Valmistus omaan käyttöön	5 548	35 000	0	0,0 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-2 148 870	-1 892 066	-946 368	50,0 %
Palvelujen ostot	-1 946 964	-1 660 199	-712 410	42,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 521 246	-1 175 960	-728 685	62,0 %
Avustukset	-215 037	-240 000	-80 000	33,3 %
Muut toimintakulut	-253 902	-155 630	-81 911	52,6 %
Toimintakulut yhteensä	-6 086 019	-5 123 855	-2 549 375	49,8 %
				#JAKO/0!
TOIMINTAKATE	-2 684 045	-2 593 831	-1 094 680	42,2 %
VIKATE	-2 684 045	-2 593 831	-1 094 680	42,2 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 398 616	-1 835 130	-780 591	42,5 %
TILIKAUDEN TULOS	-4 082 660	-4 428 961	-1 875 271	42,3 %

Poistoeron lisäys tai vähennys	81 700	79 465	39 732	50,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 000 960	-4 349 496	-1 835 539	42,2 %

(sisäinen ja ulkoinen)

Tekniset palvelut	TP 2022	TA 2023	TOT 2023	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	3 649 490	2 474 679	1 476 837	59,7 %
Maksutuotot	63 601	69 200	50 238	72,6 %
Tuet ja avustukset	9 991	10 000	0	0,0 %
Muut toimintatuotot	1 941 963	2 412 427	1 369 368	56,8 %
Toimintatuotot yhteensä	5 665 045	4 966 306	2 896 442	58,3 %
Valmistus omaan käyttöön	5 548	35 000	0	0,0 %
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-2 148 870	-1 892 066	-946 368	50,0 %
Palvelujen ostot	-2 318 755	-2 469 085	-1 057 425	42,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 541 982	-1 188 894	-735 481	61,9 %
Avustukset	-215 037	-240 000	-80 000	33,3 %
Muut toimintakulut	-308 998	-198 059	-125 026	63,1 %
Toimintakulut yhteensä	-6 533 642	-5 988 104	-2 944 301	49,2 %
TOIMINTAKATE	-863 048	-986 798	-47 858	4,8 %
VUOSIKATE	-863 048	-986 798	-47 858	4,8 %
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 398 616	-1 835 130	-780 591	42,5 %
TILIKAUDEN TULOS	-2 261 663	-2 821 928	-828 450	29,4 %
Poistoeron lisäys tai vähennys	81 700	79 465	39 732	50,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 179 963	-2 742 463	-788 718	28,8 %

TAMMELA

www.tammela.fi

3 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

2023 investointeihin on varattu 8,2 miljoonaa euroa. Merkittävin investointi on uusi yhtenäiskoulu. Kesäkuun loppuun mennessä investointeihin käytettiin 1,4 milj. euroa. Suurimmat kohteet ovat liikuntahallin rakentaminen sekä Riihivalkama-Porras runkoviemäri.

	TA 2023	TOTEUMA 2023	TOTEUMA ENNUSTE	TOTEUMA / SELITE
HALLINTO- JA KEHITTÄMISPALVELUT				
Maa-alueet	100 000	1 711	98 289	
SIVISTYSLAUTAKUNTA				
Liikuntatoimi	22 200	16 054	6 146	Traktorimönkijä
TEKNINENLAUKUNTA				
Yhdyskuntarakentaminen hankekohtaiset	150 000	9 450	140 550	Rantapuisto, keskustan strategia
Yhdyskuntarakentaminen	80 000	0	80 000	Liikenneväylien rakentaminen
Muu yhdyskuntarakentaminen	152 000	7 284	144 717	Puistot, tievalaistus, tieviitat ja kaavateiden päälystäminen
Talonrakentaminen hankekohtaiset	5 215 747	539 256	4 676 491	Liikuntahalli ja yhtenäiskoulu
Muu rakentaminen	288 000	18 868	269 132	Tammitorppien ja koulukeskuksen kunnostustyöt sekä energiatehokkuusinvestoinnit
VESILAITOS				
Riihivalkama-Porras runkoviemäri	1 800 000	748 723	1 051 277	
Vesilaitos muut	120 000	20 580	99 420	
Viemärlaitos muut	275 000	5 510	269 490	
Investoinnit netto	8 202 947	1 367 436	6 835 511	